

پژوهش‌های فقه پزشکی / ۱۴

# محرمانگی اسرار بیماران؛ پردازش فقهی - حقوقی

www.ketab.ir

عمار نصراللهی نیا

محمدعلی قاسمی

معاونت پژوهش مرکز فقهی ائمه اطهار (ع)



www.ketab.ir

- 
- سرشناسه: نصراللهی نیا، عمار، ۱۳۵۹ -  
عنوان و نام پدیدآور: محرمانگی اسرار بیماران: پرداختن به حقوقی /  
عمار نصراللهی نیا و محمدعلی قاسمی.  
مشخصات نشر: قم: مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام، ۱۳۹۹ ش.  
مشخصات ظاهری: ۵۹۵ ص  
شابک: ۷ - ۱۴۵ - ۳۸۸ - ۶۰۰ - ۹۷۸  
وضعیت فهرست نویسی: فیبا.  
یادداشت: کتابنامه: [۵۷۱] - ۵۹۵، همچنین به صورت زیر نویس.  
موضوع: اخلاق پزشکی (فقه) / Medical ethics (Islamic law)  
موضوع: پزشک و بیمار - جنبه های اخلاقی / physician and patient - Moral and ethical aspects  
موضوع: پزشکی - قوانین و مقررات - ایران / Medical laws and legislation - Iran  
موضوع: ارتباط محرمانه - پزشکان  
موضوع: پزشکان - اخلاق حرفه ای / Physicians - Professional ethics  
شناسه افزوده: قاسمی، محمدعلی، ۱۳۴۹ - ، نویسنده همکار.  
رده بندی کنگره: ۶ / ۱۹۸ BP  
رده بندی دیویی: ۳۷۹ / ۲۹۷  
شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۱۵۳۳۹
-

www.ketab.ir

## محرمانگی اسرار بیماران؛ پردازش فقهی - حقوقی

◀ ناشر: مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام

◀ مؤلف: عمار نصراللهی نیا - محمدعلی قاسمی

◀ نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۹ ش

◀ شمارگان: ۲۰۰ نسخه

◀ شابک: ۷ - ۱۴۵ - ۳۸۸ - ۶۰۰ - ۹۷۸

◀ قیمت: ۱۰۰۰۰۰ تومان

مراکز پخش:

قم، میدان معلم، مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام، تلفن: ۳۷۷۴۹۴۹۴ و ۳۷۸۳۲۳۰۳

قم شعبه ۱: خیابان ارم، جنب مدرسه کرمانی‌ها، تلفن: ۳۷۷۴۴۲۸۱ و ۳۷۷۴۴۲۷۱

شعبه مشهد: چهارراه شهدا، خیابان آیت‌الله بهجت، نبش بهجت ۹/۱، مقابل اداره

بهزیستی، تلفن: ۳۲۲۱۷۹۰۱



انشادات مرکز فقهی ائمه اطهار



## پیشگفتار

سپاس و ستایش بی‌اندازه مخصوص خداوندی است که نام او راحت روح است و یادش درمان هر درد؛ پروردگاری که دلالت کرد ما را بر شاهراه نجات، و هدایت نمود به سوی آنچه موجب علو درجات است و درود بیکران بر اشرف مخلوقات و بر تر اهل آسمان‌ها و زمین، خاتم رسولان، آکشافنده درهای بسته و آشکارکننده حق با برهان، محمد مصطفی ﷺ و خاندان پاک و گرامی‌اش.

بی‌گمان، دانش چراغ راه سعادت، والایی و رفعت آدمی است و افروختن آن نیازمند کاوش‌های پیاپی پژوهشگرانی است که دل در گرو آگاهی انسان و توانمندسازی وی دارند. بدیهی است این مهم بدون شناخت ابزارها و مهارت‌های لازم امکان‌پذیر نیست. در کنار این مهارت‌ها و ابزارها، شناخت مسائل، دغدغه‌ها و نیازهای دانشی در دستیابی به اندیشه‌ها و افکار جدید از ضروریات تحقیق و پژوهش است که گاه پیش‌بردن مطالعات بدون بهره‌جستن از آنها دشوار است.

پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران و حاکمیت دین در زندگی

اجتماعی، افق‌های جدیدی فراروی دانش فقه که عهده‌دار ارائه دستورالعمل زندگی است، گشوده شد. دانش فقه از انزوای حوزه فردی خارج و به عرصه اجتماعی وارد شد. بی‌گمان، فقه - به عنوان تجلی عینی دستورهای شریعت - ظرفیت پاسخگویی به نیازهای فردی، اجتماعی و حاکمیتی را در قالب فقه‌های تخصصی دارد. از جمله فقه‌های تخصصی، «فقه پزشکی» است که دانشوران این حوزه به فراخور نیازهای هر عصر و زمان به بررسی، شناخت دقیق عناوین و موضوعات پیش‌روی فقه‌پژوهان این عرصه پرداخته‌اند.

مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام که به اهتمام مرجع فقید شیعه، حضرت آیت‌الله العظمی فاضل لنکرانی رحمته‌الله در سال ۱۳۷۶ بنیان نهاده شد، تحت هدایت هوشمندانه و مدبرانه حلف صالح آن فقیه فقید، حضرت آیت‌الله حاج شیخ محمدجواد فاضل لنکرانی رحمته‌الله رسالت اصلی خود را فراهم آوردن بستر مناسب برای تولید دانش در عرصه فقه و علوم وابسته به آن و تربیت پژوهشگران توانمندی می‌داند که بتوانند با نگارش آثار علمی روزآمد و کارآمد، به معرفی اندیشه غنی اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام و دفاع از مرزهای دانش اسلامی پردازند.

در این راستا، گروه فقه پزشکی معاونت پژوهش مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام در راستای استفاده بهینه پژوهشگران، زیرساخت‌های متون درسی و آموزشی و سازوکارهای ارتقای دانش فقه پزشکی، به جذب و تهیه طرح‌های پژوهشی اقدام کرده که از جمله آنها، «محرمانگی اسرار بیماران؛ پردازش فقهی - حقوقی» است.

پژوهش حاضر که به همت محققان محترم، حجج اسلام عمار نصراللهی نیا و دکتر محمدعلی قاسمی - زید عژهما - نگاشته شده، تلاشی است در راستای

تیین و توضیح «حق عدم افشای اسرار و اطلاعات پزشکی» بیمار که در پزشکی از آن به عنوان «اسرار حرفه‌ای» نام برده می‌شود. نویسندگان پس از بررسی گسترده حکم افشای اسرار بیماران از دیدگاه فقه و حقوق، در فصل آخر کتاب به موارد مجاز افشای اسرار بیماران اشاره کرده‌اند.

اکنون که به یاری خداوند والا، اثر حاضر آماده عرضه به اندیشه‌ورزان و پژوهشگران شده، ضمن سپاس و ستایش به درگاه ایزد منان و آرزوی علو درجات برای مؤسس معظم مرکز، از حمایت‌های رئیس مکرم و تمامی عزیزانی که در به ثمر رسیدن این اثر، معاونت پژوهشی را یاری رساندند، به ویژه محققان محترم و مأمیر ارجمند مرکز حضرت حجت‌الاسلام والمسلمین حاج شیخ محمدرضا فاضل کاشانی - دامت افاضاته - تقدیر و تشکر می‌شود. هم‌چنین از همه اساتید و صاحب‌نظرانی که در ارزیابی و نظارت بر این اثر همکاری داشته و بر اتقان و غنای آن افزوده‌اند، سپاسگزار می‌شود.

امید آن که تلاش‌های علمی صورت گرفته زمینه‌ساز رشد و تعالی جامعه اسلامی و چراغی فراراه جویندگان طریق دانش و معرفت باشد.

سیدجواد حسینی خواه

معاون پژوهشی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام

خرداد ۱۳۹۹ ش / شوال ۱۴۴۱ ق